

Број: 39/23

Датум: 29.05.2023. године

*-Предсједнику Републике Српске
-Чланици предсједништва БиХ
-Предсједнику Владе Републике Српске
-Свим министарствима и министрима у Влади
Републике Српске
-Омбудсману за дјецу Републике Српске
-Свим образовним институцијама јавним и приватним
-Свим стручним организацијама
-Академској заједници
-Свим грађанима Републике Српске
-Медијским кућама*

ПРЕДМЕТ: Отворено писмо

Поводом трагедије која се десила у Србији и мјера које се тим поводом најављују или дјелимично уводе у школама у Републици Српској, обраћамо се свим институцијама Републике Српске апелујући на здраворазумско одлучивање и доношење мјера у најбољем интересу дјеце и цијеле друштвене заједнице.

У тешком периоду који је иза нас, отворена су многа питања на која немамо одговор. Имајући у виду да се у свим ванредним ситуацијама које су нас задесиле (корона, оружани напад ученика...), као прва и једна од „заштитних“ мјера уводи удаљавање родитеља од школе, осјећамо потребу да се јавно постави питање: Од кога институције штите дјецу? Од родитеља? У корони је био забрањен улазак родитеља у школе, забрањени Савјети родитеља, забрањени Родитељски састанци, (а у исто вријеме били смо очевици далеко масовнијих и честих окупљања без икаквих мјера). Послије недавног масовног убиства у школи у Србији, у Републици Српској најављује се подизање ограда око школа и забрана приступа свима (осим ученика и радника школе), што значи и родитељима.

У школама се одавно дјечи предаје о дјечијим правима, док се истовремено на рачун тих права потпуно нарушава ауторитет просвјетних радника (не смије ученик да се избаци с часа, ако ученик није савладао градиво крив је наставник, „дозвољено“ им је да буду немирни, невоспитани, да разбацају смеће по учионици и школском дворишту...). Учења о дјечијим правима иду толико далеко да се дјеца упућују да пријаве родитеље полицији и центру за социјални рад уколико сматрају да им родитељи угрожавају њихова права... Агресивна промоција дјечијих права врши се на све начине, а недавно им је било забрањено основно људско право – право на ваздух, право на дисање, право на нормалан развој. Да се само присјетимо, дјеца су двије године била затварана, двије године су тјерана да носе маске за које се одмах на

почетку пандемије знало да не штите, а у ствари много штете. Редовно су се нашем Удружењу жалили родитељи како се дјеца, од вишесатног ношења маске, жале на убрзан рад срца, несвјестице, бол у глави, осип... Да не спомињемо штетност опасних дезинфекционих средстава која су се свакодневно наносила на кожу дјеце. Дјеца двије године нису дијелила ужину, нису видјела лица својих наставника и другара, говорило им се да не иду код баке и деке да их не убију...

И тада смо као удружење родитеља реаговали и слали бројне дописе институцијама указујући на вишеструко штетне посљедице ношења маски и строгог провођења противпандемијских мјера једино у школама. Ужасавајућа чињеница је да су се готово све школе држале препорука као строгих закона и спроводиле сулуде мјере – час је трајао 20 минута (као да вирусу значи нешто дужина часа), дјеца су раздвајана у двије групе, а када дођу из крцатих аутобуса морала су да сједе са размацима. Слали смо и жалбу омбудсману за дјецу поводом дискриминиције која је вршена над дјецом, јер су се мјере поштовале строго само у школама, док је тадашња министарка просвјете Н. Тривић свуда у јавности и на бројним скуповима била без маске. У вријеме када су дјеца била принуђена да носе маске у школама, она је приредила огромну Светосавску свечаност у Банском двору, на којој ни министарка лично, нити већина присутних нису имали маске, нити су држали дистанцу. Истовремено, прослава школске славе Светог Саве у школама била је забрањена (иако је Бањалука у јануару 2022. године оборила рекорде посјећености: новогодишње прославе, концерти). Колико се само тад срзао ауторитет просвјетног радника и школе као образовне институције, тешко је и замислити.

Осјећајући сву тежину терета очувања јавног здравља који се свалио на мала нејака дјечија плећа, одржали смо и неколико стручних предавања, између осталог, и предавање на тему: „Право дјетета на ментално здравље“ указујући на овај аспект дјечијег здравља који је у корони био потпуно занемарен. Одржали смо и стручно предавање на тему: „Здравствени, психолошки и правни аспекти противпандемијских мјера“, јер смо увидјели да могу наступити трајне посљедице по здравље, како дјеце, тако и свих нас, уколико се наставе спроводити мјере заштите од вируса које немају нити научно, нити медицинско утемељење. Сматрамо да нам посљедице строгог провођења мјера заштите од вируса у школама тек долазе на наплату и то са каматом.

Ових дана се у школама Републике Српске вршила надокнада државних празника. Значи, није било никакве ванредне ситуације, поплаве или нешто слично, већ редовни празници за које се знало на почетку школске године кад се прави школски календар рада. Ако је већ неком пало на памет да на крају школске године ради нешто што је требало на почетку, онда се то бар требало одрадити како треба. Није био никакав званичан допис из Министарства просвјете или РПЗ-а, већ на основу вибер преписке већина школа имала је три понедељка и два уторка и то у различитим седмицама (средње школе су мијењале распоред претпрошле, а основне школе прошле седмице). У пракси се десило да наставници који надокнађују норму у приватним, основним и неким другим школама које су радиле нормално нису могли бити у исто вријеме на два мјеста. Настао је општи хаос и пометња. Све опет на штету наше дјеце, јер су многи ученици губили часове, а поједини чак и цијели дан (није им се исплатило долазити због једног или два часа). Није толики проблем што се нису реализовали

планирани тестови, ни што нису одржани сви часови, него што дјеца све мање доживљавају школу као неку озбиљну институцију.

Јавност углавном није упозната да разноврзне невладине организације већ годинама харају по школама. Дјеца иду, опет без знања и одобрења родитеља, на разна предавања и учествују у бројним пројектима које финансирају странци (Шведска, Швајцарска, САД, Кина и др.) Све под плаштом заштите дјеце од насиља, нашој дјечи се „разбијају“ родни стереотипи, држе предавања о родној равноправности, о родној трансформацији... Резултат тих дугогодишњих програма којекаких невладиних организација у сврху „борбе против насиља“ је константно повећавање насиља. Могло би се рећи да је то упорно причање о насиљу, у ствари, на неки начин, промоција насиља. Управо је ОШ „Владислав Рибникар“ била пројекат УНИЦЕФ-а под називом „школе без насиља“ и баш та школа је изњедрила најмлађег масовног убицу на свијету. Питамо Министарство просвјете зашто одобрава рад невладиних организација по васпитним установама?

Министарство здравља тренутно промовише ХПВ вакцину по школама. Са друге стране бројни доктори, као нпр. удружење Лекари и родитељи за науку и етику из Србије, држе честа предавања у вези са вакцинацијом, а једно од тих предавања било је и у Републици Српској у Бијељини на тему „Оправданост и сигурност ХПВ вакцине за дјецу“, гдје је, између осталог, закључено да:

- ХПВ вакцина није клинички испитана (испитивање на људима) у нашој популацији;
- ХПВ вакцина није испитана клинички у погледу утицаја на плодност код људи;
- ХПВ вакцина нема доказану трајну ефикасност у превенцији карцинома грлића материце;
- ХПВ вакцина пружа заштиту од 9 онкогених типова ХПВ вируса (а има их преко 16) и то 36 мјесеци након примјене, итд.
- ХПВ вакцина се препоручује дјечи узраста од 9 до 12 година, дакле дјечи која нису полно зрела, нису ступила у сексуалне односе и самим тим нису изложена ризику од инфекције ХПВ вирусом, а препоручује им се вакцина која није испитана у погледу утицаја на плодност код људи?!

Апелујемо на све институције да се школама хитно врати њихова васпитна и образовна функција, а да се медицинске мјере промовишу у другим установама које имају законске прерогативе у овој области, и то након што се струка прво усагласи око тога шта је заиста у интересу здравља наше дјеце, а шта у интересу фармацеутских компанија које промовишу клинички неиспитана медицинска средства у нашим школама.

Апелујемо на Министарство просвјете да се уз предавања о дјечијим правима дјечи предаје и о њиховим обавезама да поштују старије, да помажу слабије, да никога не повриједе својим „правима“. Министарство просвјете мора да одвеже руке наставницима, да им врати ауторитет. Просвјетни радници су тренутно испрепадани, послушни, нископлаћени радници који немају право гласа. Када са врати ауторитет

родитељима и просвјетним радницима да образују и васпитавају дјецу онако како су нас генерацијама васпитавали без полиције, центара за социјални рад и којеквих „тимова“ и „рефералних механизма“, онда нећемо ни имати вршњачко насиље или ескалацију нежељених понашања у школама као што је сада случај.

Поучени искуством, видјели смо да нису доношене најбоље одлуке у протеклом периоду, стога се и обраћамо свим институцијама, да се ујединимо и да добро размислимо како да исправимо грешке које смо правили у прошлости, а много више да размислимо о корацима које ћемо преузимати у будућности, нпр. о томе које су то нове мјере безбједности.

Стално покушавамо санирати посљедице (и то безуспјешно), умјесто да се бавимо узроком! Зло се његује у свим сегментима друштва. Медији промовишу насиље, а да тога нису ни свјесни. Нуде агресивну димензију живота коју дјеца пресликавају. Књиге, музика, филмови, видео игрице за дјецу промовишу све врсте настраности. На све стране насиље, крв, убијање, дрога, блуд! Нема ниједног телевизијског канала/емисије/програма образовног, васпитног, моралног карактера! Дјеца не могу више ни у кино да иду пошто сви нови цртани филмови промовишу ЛГБТ популацију.

Тренутно се спроводи мјера појачан надзор у школама од стране полиције. Да ли ми имамо довољан број полицајаца? Један полицајац обилази више школа, тако да у току радног дана само пар пута наврати на кратко у сваку школу за коју је задужен. Има ли сврхе та мјера? Дјеца се још нису ни опоравила од страхова изазваних корона мјерама, а већ се уводе нове, још агресивније мјере. Сваки дан ће виђати униформисане људе са пиштољима, страховати од могућих тестирања. То није здраво окружење за нашу дјецу! Дјеца су већ изгубила повјерење у институције, а овим оштрим, а недјелотворним мјерама нећемо ништа добро постићи.

Дакле, не желимо исхитрене, неоправдане, недјелотворне мјере које се спроводе само форме ради. Желимо да се стручна лица и родитељи укључе у све одлуке које се тичу наше дјеце.

Предложене мјере Удружења су:

- Израда нове стратегије основног и средњег образовања чији би аутори били наши стручњаци и људи који имају довољно искуства и љубави према дјечи да креирају истинске планове и програме образовања и васпитања наше дјеце на темељу наше културе, вјере, традиције. У најкраћем, ова стратегија требала би да у првом реду смањи административно оптерећење просвјетних радника, да би се могли посветити дјечи и врати им давно изгубљени ауторитет; да уведе нове предмете као што је домаћинство; умјесто агресивне промоције тзв. права дјетета, говорити дјечи и о њиховим обавезама и истинским вриједностима, итд.;
- Забранили рад невладиних организација у свим образовним установама и уклонити све невладине ознаке са наших школа и вртића;
- Забранили реализацију пројеката страних НВО у школама, које нашој дјечи усађују „вриједности“ прозападних, „демократских“ друштава, а које се темеље на претпоставкама величања и промоције ЛГБТ права, родне

- равноправности, родне трансформације - свега онога што није својствено нашој култури, традицији нити вјерским убјеђењима.
- Умјесто дугогодишњих програма о наводној превенцији вршњачког насиља које су спроводиле невладине организације, увести изборне предмете о истинским вриједностима (породици као стубу друштва; развијати доброту, солидарност, саосјећања код дјете према ближњима, према слабијим, према онима који другачије мисле);
 - Тражити законски забрану пропагирања ЛГБТ идеологије дјети, законске казне за пропагаторе;
 - Тражити законски обиљежавање ЛГБТ садржаја посебном ознаком у медијима;
 - Забрани свим медијима приказивање неприкладних садржаја (дозволити само у ноћним терминима);
 - Организовати предавања о штетности и опасностима дигиталног свијета и едуковати родитеље и дјecu о значају умјерене и контролисане употребе интернета и друштвених мрежа од стране дјете...

Ово су само неке од мјера које би било корисно да се што хитније почну спроводити, а оно што је у овом тренутку најважније, јесте да престанемо сву дјecu и родитеље етикетирати као неку опасност по друштво, те школе ограђивати као да су казнено – поправне, а не васпитно – образовне установе. Употреба мобилних телефона за вријеме наставе је нешто што већ имамо нормирано у закону, и родитељи се слажу да се та норма мора поштовати, али подједнако и од стране просвјетних радника и од дјете. Родитељи се не слажу са мјером забране употребе телефона уколико је школа ограђена и закључана, а дијете у немогућности да позове родитеља ако је потребно. Тестирање на дроге у школама је додатни стрес за дјecu и отвара бројна питања, како правне тако и моралне и етичке природе... Све тренутно предложене мјере воде нас у даље отуђење свих оних лица која требају бити темељ за васпитање и образовање здраве дјете и омладине.

Република Српска има сјајне људе, дјecu и потенцијал да заједно стварамо боље услове живота и одрастање НАШЕ дјете у НАШОЈ земљи, а не да сваке године будемо свједоци миграција младих породица у иностранство. Потребно је да заједно уложимо напоре, да се окренемо једни другима у рјешавању проблема који су нас задесили, да се посветимо дјети и учимо их правим вриједностима. Нису нам потребне и ништа нам добро неће донијети ограде и раздвајања, још веће подјеле и дистанце јер то нас је и довело ту гдје смо сада.

Спремни смо на сваки начин сарађивати и помоћи у реализацији предложених мјера. Стављамо на располагање своје знање, љубав према нашој дјети, нашој земљи и позивамо Вас на јединство и саборност у овим тешким временима, јер једино удруженим снагама можемо најбоље дјеловати на добробит свих нас, а нарочито наше дјете!

Родитељи из свих градова Републике Српске окупљени у Удружење грађана „Родитељи ЗА права дјете“